

Hit és tudomány, lélek és szellem

„Hajtsátok uralmatok alá a földet” – hangzik Isten első parancsa az ember felé. A tudomány fejlődését tekinthetjük e parancs egyik értelmezéseként is. **3. oldal**

Szövetség vagy szerződés?

Melyikre épüljön a házasság? Hagyományosan a házasság szövetségi elköteleződésre épül, ahol a személyes elköteleződés szoros szövetséget hoz létre. **4. oldal**

Lelki gyökerek nélküli élet

Több mint 10 ezer öngyilkosságot okozott a gazdasági válság 2008 és 2011 között a keresztyén gyökereitől elszakadt Európában és Észak-Amerikában. **7. oldal**

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2014. OKTÓBER XXV. ÉVFOLYAM 19. SZÁM

A HŰSÉGES SZOLGA

Urunk gyermekei szolgáló lelkek. Az Isten országában mindenkinek megvan a maga szolgálata, mindenki hozzá kell tennie valamit Isten országának dicsőségéhez. Ahogy Isten gyermekei sem egyformák, úgy a szolgálatok sem azok. Mindenkinek személyre szabott, a képességeihez, testi-lelki alkatahoz, életkörülményeihez szabott szolgálata van. Ennek megfelelően pedig a számonkérés is személyes, nem a többiek eredményei, hanem a ránk bízottak alapján történik. Urunk nem hasonlítja össze szolgálatainkat. Az összehasonlítás versengést, a versengés pedig haragot szül, ez pedig e világnak a magatartása. Isten orszá-

gában nem a szolgálat súlyát, hanem az értékét mérik meg. De mi teszi értékessé, Isten számára használhatóvá a szolgálatot? A hűség! Nem pusztán az méretik meg, amit teszünk Isten országáért, hanem mindenk előtt az, ahogyan tesszük azt. A hűséggel elvégzett szolgálatnak jutalma van. Nem fizetése, hanem jutalma, mert a kettő nem ugyanaz! Urunk nem kifizeti az Ő gyermekeit, hanem megjutalmazza. Mivel? Még több szolgálattal. Nincs annál nagyobb dicsőség, mint amikor Isten még nagyobb részt ad az Ő országának építéséből. A még több szolgálat pedig Isten bizalmának drága jele.

A SZOLGÁLAT GYÜMÖLCSE

János atyához három gyülekezet tartozott, melyeket több mint három évtizede lelkiismeretesen pásztorolt, szolgálatát fáradhatatlan igyekezettel végezte.

Amikor elhatározta, hogy megpályázz egy ösztöndíjat, mely három év távolállással járt, elkezdte figyelni a gyakornok lelkészek szolgálatát, hogy megfelelő helyetteseket válasszon a három gyülekezet számára, arra az esetre, ha távol lesz. A pályázatát elfogadták, ezért János atya átadta gyülekezeteit a fiatal gyakornokoknak.

Zöldbegyert 600 lélekkel és 600 pénzzel az első kiválasztott lelkésznek, Ligetet 400 lélekkel és 400 pénzzel a második lelkésznek, és Porondot 300 lélekkel és 300 pénzzel a harmadik helyettes lelkésznek. Megkérte őket, hogy ameddig visszajön, szolgáljanak és gazdálkodjanak igyekezettel és a legjobb tudásuk szerint.

A három év múlva Zöldbegyeren várta az első helyettese.

– Az elmúlt három év alatt a gyülekezet lélekszáma gyarapodott, a templomlátogatók száma még inkább gyarapodott, és a gyülekezet anyagilag is jól áll. Jelenleg 1200 pénzünk van!

– Hogyan volt ez lehetséges, testvérem? – kérdezte őt János atya. – Történt valami, miután elkezdtünk a szegényekkel törődni. – A gyülekezet szegényeivel? – Nem, az egész helység szegényeivel, és a cigányokkal is.

– Enni adtunk az éhezőknek, ruhát adtunk azoknak, akiknek nem volt elegendő ruhája.

(folytatás a 2. oldalon)

A SZOLGÁLAT GYÜMÖLCSE

(folytatás az 1. oldalról)

– És hogyan lett ebből több pénz? Több gazdag ember lett a gyülekezet tagja?

– Nem, de több szegény többet tett a perselyekbe.

Ligeten hasonló hír fogadta. A gyülekezet lélekszámban és anyagilag gyarapodott, a vagyon itt 800 pénz lett.

– Miután elkezdtünk a helység szegényeivel törődni, a dolgok megváltoztak. Az elején nem volt könnyű, de megtanultunk törődni egymással – számolt be a lelkész.

A harmadik gyülekezetben más volt a helyzet. Ott a gyülekezet lélekszáma apadt, és a vagyon is felére csökkent. János atya megkérdezte:

– Hogyan volt ez lehetséges, testvérem?

– Nem is tudom – hangzott a válasz –, pedig megtettem mindent, ami a kötelességem volt, nem mulasztottam el egy szolgálatot sem. Jártam a befizetések után, és buzdítottam a híveket az adakozásra. Minden egyháztagot évente meglátogattam, és törődtem velük.

– Másokkal törődöttél-e?

– Nem, hiszen az nem az én felelősségem, és ők különben sem fizetnek egyházfenntartói járulékot!

Ezután János atya összehívta a három helyettesét. Az első két lelkésznek ezt mondta:

– Derék szolgálatot végeztek. Amit rátok bíztam, azt kamatostól adtátok vissza, mert a talentumokat az emberekbe fektettétek be. Az ember lélek is, az Isten is lélek, és a léleknek természete az ismeret, a szeretet, a megújulás, a szolgálat és az áldozathozatal. A lélek egygyé akar válni Istennel, ezt nevezzük feltámasztásnak, ezért nem tagadhat meg a lélek más lelkeket, mert mindenkiben látja a feltámasztás lehetőségét. A lélek törvénye, hogy aki ad, annak adatik.

A harmadik lelkésznek ezt mondta János atya:

– Oktalan voltál, mert test szerint gondolkoztál. Számodra többet jelentettek az emberek alkotta szabályok, mint a lélek törvénye. Azáltal, hogy csupán maradéktalanul betartottad az egyházi előírásokat, de a lélek törvényét nem, gyülekezetet apadásra és szegénységre kárhoztattad. Bizalmatlan voltál, és féltél talentumaidat az egyházon kívül is használni, ezért inkább elástad, ne hogy elveszítsd. Isten bennünk van és körülöttünk, Isten és lélek létezik gyülekezeteken kívül is. Most eredj, tanulj még Istenről, lélekről, gyümölcseiről és törvényeiről, csak azután lehet majd rád bízni gyülekezetet.

SÁROSI ARTHUR

SZOLGÁLATVÁLLALÁS ELŐTT

„Monda ezek után Dávid Salomonnak, az ő fiának: Légy bátor és erős, és kezdj hozzá, semmit ne félj és ne rettegj; mert az Úr Isten, az én Istenem veled leszen, téged el nem hagy, tőled el sem távozik, míglen elvégzed az Úr háza szolgálatának minden művét.” (1Krn 28,20)

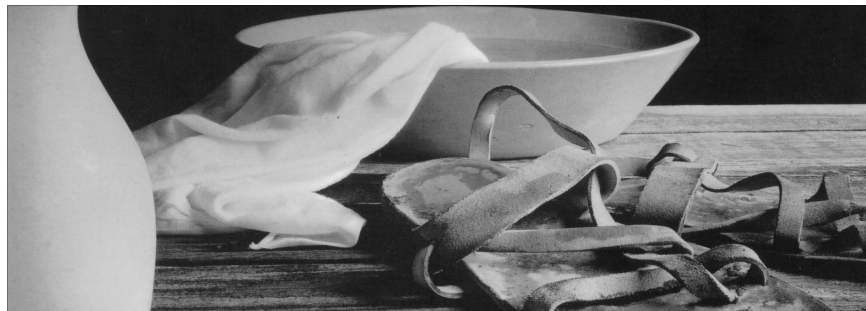
Isten nagy feladatot bíz Salomonra, amikor kijelenti, hogy neki kell megépítenie a templomot, ahol méltó helye lehet az Úr szövetségládjának. Ez egy hatalmas kihívás, hiszen Izráel történetében ez az első templom, addig még egy kőépületnek a gondolatától is idegenkedtek. Példamutató, ahogyan Dávid továbbadja a megbízást Salomonnak. Nem zúgolódik Isten akarata ellen, nem akarja hiú módon magának a templom építésének dicsőségét, hanem bátorítja fiát a munkára.

Hiszem, hogy sokan vagyunk, akiknek Dávid bátorító szavai gyakran erőt adnak az életben: „Légy bátor és erős, és kezdj hozzá, sem-

mit ne félj és ne rettegj; mert az Úr Isten, az én Istenem veled leszen, téged el nem hagy, tőled el sem távozik”. Magával ragadó ennek a mondatnak a fokozatossága. Először bátorságra buzdít, miként Józsuét biztatta Isten a kánaáni bevonulás előtt. A bátortás és megerősítés után pedig munkára indít, amelyben nincs helye a félelemnek vagy aggodalomnak. Mindössze egy dologra van igazán szükség, hogy tudjuk, Isten mindig velünk van.

Kedves testvérem, ne engedj, hogy eluralkodják rajtad a félelem vagy aggodalom, amikor egy nagy kihívás előtt állsz, mert amíg hiúság nélkül, Istennek engedelmességeddel, addig az Úr gondot visel rád. Ne feledd, hogy soha sem vagy egyedül a terheddel, erről pedig maga az Úr Jézus biztosít, amikor ezt mondja: „Ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,20).

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN

SZOLGÁLATRA KÉSZEN

„Szorongat ez a kettő: vágódom elköltözni és Krisztussal lenni, mert ez sokkal jobb mindenél; de miattatok nagyobb szükség van arra, hogy életben maradjak.” (Fil 1,23-24)

KILÉPNI AZ ÉLETBŐL. A szuicidológia, az öngyilkosság kérdésével, kutatásával és megelőzésével foglalkozó diszciplína elnevezése csak néhány évtizedes múltira tekinthet vissza, de előtörténete jóval hosszabb. Ugyanakkor elmondhatjuk, hogy az öngyilkosság csakis az emberre jellemző haláltudat esetén jöhet létre. Öngyilkos gondolatok az önmagát haszontalannak, szolgálatot, feladatot magának nem találó embert fenyegetnek.

Az olvasott Igéből kiderül, hogy mivel a gyülekezetnek még szüksége van Pálra, bizonyos benne, hogy egyelőre folytatódik földi élete, jóllehet ő arra vágyik, hogy a halál révén teljesen egygyé legyen Krisztussal. Pál nem öngyilkosságra gondol, hanem mindenesetre „vágódik elköltözni” ebből az életből, vágódik Istennel találkozni, Isten országába hazatérni. Talán nincs is olyan ember, aki próbák és nehézségek közepette ne gondolt volna arra, hogy ebből az életből „kilépjen”. Svájcban ismert az Exit Intézmény, ahol legális öngyilkos-

ságot hajthat végre (méggergel) szállodai szobához hasonló helyiségben az előtte jogi nyilatkozatot tevő személy. De mennyire más Pál vágódása Isten országába, mint az élettől megundorodott öngyilkos lemondása!

ÉLETBEN MARADNI. Pál azt írja a baráti kapcsolatban élő filippieknek, hogy noha vonzó a „Krisztushoz való költözés”, mégis az életet választja, hiszen szükségük van rá, még számos feladatot kell elvégezzen. Azok, akik öngyilkosságot kísérelnek meg, nagyobb részük úgy nyilatkozik, hogy életükben elérkezett egy olyan szakasz, amikor úgy érezték, hogy nem tartoznak senkihez, nincs senkijük, nincs miért éljenek. A hagyomány szerint Salomon király gyűrűjében a következő felirat szerepelt: „Mindenen elmúlik”. Amikor élete nehézségei közepette volt, erre a feliratra tekintett, ugyanakkor ez a felirat alázatosságra is figyelmeztette, amikor dicsekedhetett volna jó sorsa miatt.

Jézus önmagáról azt mondja, hogy Ő „az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6). Isten igent mondott életedre azzal, hogy megteremtett. Mondj te is igent önmagadra, életedre, Krisztushoz tartozásodra, a rád bízott feladatok elvégzésére.

KIRÁLY LAJOS

EGYHÁZAK A FORRADALOM IDEJÉN

Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc a változás szelével kecsegtetett nemcsak politikai és társadalmi, de egyházi téren is.

IMÁDKOZVA ÉS DOLGOZVA – ÁLL A DEBRECENI TEOLÓGIA HOMLOKZATÁN

Az 1848. áprilisában hozott XX. törvénycikkely kimondta a vallásszabadságot, de amiben igazán újat hozott, az volt, hogy a törvény előtt egyenlővé vált minden vallási felekezet. Ekkor lett a Monarchia egész területén nemcsak megtűrt, de elfogadott és bevett vallássá az unitárius vallás is. Eltörölték az addig előírt gabona-tized beszolgáltatását, de a francia forradalom (1789) egyházi birtokokra vonatkozó államosítási gyakorlatát mellőzték, sőt az állam és az egyház erőszakos szétválasztását sem tűzte ki célul a megalakult magyar kormány. Ennek bizonyítéka az is, hogy a vallásügyet nem választották el az oktatási minisztériumtól, sőt, az elkövetkező évtizedekben az egyház és az oktatás ügye egymást megtermékenyítő módon szorosan összefonódott.

A katolikus főpapság kezdetben támogatta a forradalmat, de ez hamar megváltozott, ugyanis a kikialtott szabadság az addig előnyben részesített katolikus egyházat érintette leghátrányosabban. Azzal például, hogy a király mellett a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyása is szükségeltetett a püspökök kinevezéséhez, az az abszurd jövőbeni helyzet is előállhatott volna, hogy más felekezeti miniszter dönt a katolikus püspök személyének kérdésében.

Az alsóbb papság azonban lehetőséget látott az egyház szervezetének megreformálására is. Szerették volna a papi nőtlenség (cölibátus) eltörlését, illetve laikusok (világiak) bevonását az egyházközségek pénzügyi életébe, egyesek még a püspökválasztásba is.

Az izraeliták ugyancsak támogatták a szabadságharcot, hiszen számukra a szabadelvű politikai vezetés új lehetőségeket rejtett az ellenére is, hogy egyes vidékeken (pl. Felvidéken) üldözés indult ellenük.

A forradalom leverése után az egyházak sem kerültek el a megtorlást. Rázga Pál pozsonyi evangélikus lelkész ténylegesen, Horváth Mihály csanádi katolikus püspököt (a Szemere-kormány vallás- és közoktatásügyi miniszterét) pedig jelképesen kivégezték.

Az 1848-as magyar forradalom Európában egyedülálló módon próbált egy jótékony kapcsolatot és egyensúlyt kialakítani az egyházak és az állam között.

TOKÁR SÁNDOR

HIT ÉS TUDOMÁNY, LÉLEK ÉS SZELLEMEK

„Hajtsátok birodalmatok alá a földet” – hangzik Isten első parancsa az emberhez (1Móz 1,28). A tudomány fejlődését tekinthetjük e parancs sajátos értelmezéseként is.

A tudomány feladata az igazság szabad, mindentől független, kényszer és befolyás nélküli keresése. Fegyverré kell váljon minden tévhittel és a hazugsággal szemben, és fel kell vegye a harcot a megvezetés és az önkény szolgálatába állított ideológiák ellen. Ehhez viszont teljes alázatosságra van szükség.

Az ember teremtmény lévén behatárolt befogadóképességgel rendelkezik. Akkor sem érthetne meg mindent, ha ez egyáltalán lehetséges lenne számára. Rengeteg kérdés titok marad, amit igyekszik bár felfedni a megértésen és a tapasztalatok magyarázatán keresztül, de a tudósok alázata nélkül az első ember hibáját követi el, aki a „teremtő szellemet összetevesztette a szellem Teremtőjével” (Török István).

A titkok előtti meghajlás tehát nem gátolja, hanem éppen megőrjíti a tudóst: „...a szépség csodálata, a rend logikus ésszerűségében való hit, amit csak alázattal és tökéletlenül tudunk megérteni. Azt hiszem, meg kell eléged-

ISTEN MEGMÉRI A TEREMTETT VILÁGOT

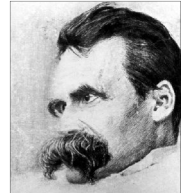
nünk a hiányos ismereteinkkel és értelmi képességünkkel...” – vallja Albert Einstein.

A tudomány felismerései minden esetben a világegyetemet teremtő és harmóniában tartó Isten felé kell vezessenek.

TOKÁR SÁNDOR

FRIEDRICH NIETZSCHE

Alighanem Friedrich Nietzsche (1844–1900) filozófus „ámokfutása” volt legnagyobb hatással nemcsak az újkori egyház, de a világ gondolkodásának történetére is.

NIETZSCHE A SZELLEMI ÖSSZEOMLÁS UTÁN

Németországban született protestáns lelkészi családban 1844. október 15-én. Ötéves korában édesapja meghalt, ami mély nyomokat hagyott a gyermek lelkében. Az iskolában kitűnt képességeivel a többi gyerek közül – tízévesen zenét komponált és verseket írt –, ezért tanárai ingyen továbbtanulásra javasolták.

Belemerült az ókori pogány irodalomba és filozófiába, aminek hatására fokozatosan Isten ellen fordult, nyilvánosan megtagadva Őt.

Azt tanította, hogy a vallás hazugság, a részvét pedig pusztán a tömegmorálnak való megfelelés, ami tönkre teszi az erős embert. Tanította, hogy a nők és a papok összeesküdtek az „erősek” (férfiak) ellen azzal, hogy jámborságra, illetve szeretetre tanítják a gyerekeket. Teljes szívből megvetette a szánalmat és az együttérzést.

A legsúlyosabb következményekkel járó tanítása az volt, hogy az emberiség ki kell vesse magából a nem egészséges és gyenge embereket, mert a jövőben csak a testileg és szellemileg tökéletesen fejlett embernek lesz helye a világban. Nietzsche vezeti be a köztudatba az „Übermensch” – a mindenek felett álló, tökéletes, árja ember fogalmát. Később a fasizmus ezen a filozófiai alapon dolgozta ki pusztító ideológiáját.

Az Istennel való ilyen példa nélküli szembefordulásnak meglett a következménye. 1889. január elején Torinóban bekövetkezett Nietzsche szellemi összeomlása. Félelmetes módon történt Nietzsche megtévelyedése. Torinó egyik mellékutójában egy reggel látott egy fuvarost, aki kegyetlenül ütötte lesóványodott, beteg, földre roskadt lovát. Ekkor Nietzsche szívét előntötte a szánalom és a részvét, azok az érzések, amiket egész életében tagadott. A szánalom pillanataiban elméje elborult, és Nietzsche megtévelyedett.

1900-ban – csaknem tizenkét év szellemi elborultság és fokozatos bémulás után – szifiliszben halt meg.

ISKY ISTVÁN

ÉLETÚT

Napjainkban egyre többen küzdenek nehéz anyagi gondokkal. Különösen elszorított az, amikor gyermekek nélkülözését látjuk a világban.

Közhelyé vált az is, hogy nem kell idegen kontinensre vágyjunk, ha segíteni akarunk felebarátainkon, sokszor elég csak átnézni a szomszédba. A kérdés csak az, hogy teszünk is valamit, vagy csak „átnézünk”? Cselekvő segítőkkel találkoztam, amikor megismertem egy nehéz körülmények között élő, de mégis boldog és felszabadult családot.

A FARKAS CSALÁD KÉT PRESBITERREL

Figyelmet érdemel, hogy nem a Farkas család kerestem meg, hanem egy Nagyváradi-rogiuszi presbiter, aki az ottani nőszövetséggel együtt szívén viseli a család, a gyermekek sorsát. Vele és az említett család szomszédságában élő nőszövetségi taggal látogattam meg Farkasékát. Az élet vargabetűi és csalódásai után végül egyedül maradt édesanya és hat gyermekének otthona egy tömbházlakás egyetlen szobája. A lakás fürdőszobáját és konyháját közösen használják a szűkös blokklakás másik szobájában élő másik háromtagú családdal.

A gyermekek jól neveltek. A család szobája tiszta és rendezett, de bizonytalan a helyük, és enyhén szólva bizonytalan az anyagi helyzetük is. A család ügyét felkaroló presbiter elmondása szerint „az étel, a ruha kikerül, hisz az egyháztagok a maguk lehetőségei szerint sokat segítenek... biztos lakásra lenne a legnagyobb szükség, hogy más körülmények között nőhessenek fel a gyermekek”. Egy lakás felajánlását várják, melyért cserébe az egyházközség vállalja a felajánlott lakás karbantartását.

Hordozzuk imádságban az édesanyát, a 13 éves Alexandrát, a 12 éves Józsefet, a 9 éves Norbertet, az 5 éves Erzsikét, a 4 éves Norbikát, és a másfél éves Józsikát!

G. LEVENTE

SZÖVETSÉG VAGY SZERZŐDÉS?

Melyikre épüljön a házasság? Hagyományosan a házasság szövetségi elköteleződésre épül. A személyes és visszavonhatatlan ígéret, a másik mellett való teljes elköteleződés életközösséget és szoros szövetséget hoz létre.

Ez a közösség mindkét fél részéről a személy teljes bevonódását, az egymás életébe való bebecsátást, az élet megosztását jelenti. Napjainkban azonban szinte mindenben, az emberi kapcsolatokban, így a házasságok többségében is megerősödött a szerződéses jelleg. A szerződés a kapcsolatokat formalizálja, és a kapcsolat fenntartását feltételekhez köti.

A szerződésben a mindenk felett álló érték az „én”, és ennek az érdeke és függetlensége. Fejlődhet-e az ember személyisége a hagyományos, szövetségre épülő házasságban, ahol nem az „én” a legfontosabb, hanem az önátadás, alázat, elköteleződés és függetlenség feladása? Igen!

A szakemberek (Gordon Willard Allport, Abraham Maslow) szerint „a személyes érettség a mély, bensőséges személyi kapcsolatokra

való képességben, a megbízhatóságot és felelősséget vállaló hűségben, szilárdságban” valósul meg. Ez valósul meg a szövetségi házasságban. És ez akkor működik, ha a házastársak személyiségében megvan az egyensúly a függetlenség és a kötődés között.

Ha a felek a kötelezettségeket, az önfeláldozást és a másikért, családért vállalt felelősséget nem az önmegvalósítás korlátjaiként fogják fel, akkor az Isten előtt kötött házassági szövetség a személyes kiteljesedés kerete is. Így a szövetségi házasság jövőre szóló, biztonságos, folyamatos támogatást ad. Paradox módon éppen ez ad igazi szabadságot. A szövetség adta biztonságban egyik fél sem tart attól, hogy egyedül maradjon.

A szövetségre lépők egymásnak nagyobb szabadságot adnak, nem akarják birtokolni egymást. Ez nem okoz felesleges feszültséget. A kölcsönös elköteleződés biztonsága arra is szabadságot ad, hogy önmaga lehessen az ember, nincs szüksége álarckokra. És végül, a szövetségi házasság megvalósuló jellemzőként hordozza azt, amire azt mondjuk: őszinte, nyílt kommunikáció, problémamegoldásra törekvés, egymás életébe és élményeibe való bebecsátás, hűség, szeretet – boldogság!

SHABÓ JÚLIA

A TALENTUMOK GYARAPÍTÁSA

Gyermekeink ránk bízott talentumok. Növelnünk, gyarapítanunk kell őket. És nem csak őket. A „nevelés” nem más, mint ráhatás a gyerekekre. A nevelés sikere attól függ, hogy milyen építően tudunk hatni.

Olyan ez, mintha a gyermek egy megmunkálendő anyag lenne, amit formálni kell. A „nevelés” azonban arról szól, hogy a gyermek tulajdonságokkal, lelki adottságokkal, sajátosságokkal rendelkező személy, akit ránk bízunk, és aki a mi megértésünkön keresztül találhatja meg magát.

Tapasztaltuk már azt, hogy egy rakoncátlannak kikiáltott gyermek a megértő, benne a jót megdicséző felnőtt társaságában helyesen viselkedik, de szülői feltűnésekor máris engedlenné válik? Azért történik ez, mert a szülők sajnos beleestek abba a nevelési csapdába, melyből nagyon nehéz kikerülni: jutalmat ígértek a gyerekeknek, ha úgy viselkedik, ahogyan az „normális”. Ezzel kialakulhat a zsarolás kölcsönös láncolata, amelyből szinte lehetetlen kikerülni. Okosabb, ha ezt megelőzzük.

Az értékeset, a jót keressük meg a gyermekben, és a vele való kapcsolatunkat erre építjük. Az a helyes, ha sugárzik feléjük az elismerő szeretet, ami azt üzeni: te jó vagy, képes vagy megtenni azt, amire kérlek. Megelőlegezett bizalmat kapnak, és higgyük csak el, pró-

ROSSZUL IS FORMÁLHATÓ TALENTUM

báljuk csak ki, ennek a jó szándékú, szeretettel teljes bizalomnak igyekeznek megfelelni.

Mindezek mellett fontos megjegyeznünk, hogy a kisgyermekben mindennek ott marad a lenyomata. Mindent megjegyeznek. Óvodáskorban a legfogékonyabbak. Óriási a felnőttek felelőssége, hogy a gyerek mit lát, mit utánoz. A gyerekek hajlanak a jóra és gondolataik tiszták. Ami nekünk nem tetszik bennük, azzal valószínűleg mi magunk fertőztük meg őket!

Amikor egy gyereket szidunk vagy dicsérrünk, magunkat is szidjuk illetve dicsérrjük. A gyerek tükör: magunkat láthatjuk benne. A gyermeknevelés folyamatában így növekedhet maga a nevelő is, aki felismeri és igyekszik visszaszorítani rossz tulajdonságait, félelmeit, előítéleteit. Jó irányba neveli talentumait. A jó irány pedig mindig Isten Igéjéből érthető meg!

G. LEVENTE

AZ ERDÉLYI ÉS KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET PRESBITERI SZÖVETSÉGEINEK KÖZÖS KONFERENCIÁJA

Kolozsváron a Bethlen Kata Diakóniai Központ adott otthont 2014. augusztus 29–30 között az Erdélyi és Királyhágómelléki Református Egyházkerületek Presbiteri Szövetségei által közösen szervezett éves konferenciának, amelynek fő témája a presbiteri tisztség volt.

Közel 120-an vettek részt a konferencián, ami az anyaországból érkezettekkel lett teljes, hiszen jelen voltak a MRE PSZ részéről dr. h.c. Szabó Dániel elnök és dr. Szilágyi Sándor főtítkárr, a Békési Egyházmegyei Területi Szervezet küldöttségét dr. Tóth János elnök vezette.

A konferenciát Szegedi László, az Erdélyi Református Egyházkerület generális direktorának áhítata nyitotta meg, amit Pályi József, az EREK PSZ elnökének köszöntője követett, majd kezdetét vették az előadások. Elsőként dr. Balogh Csaba, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet adjunktusa érkezett *A tisztségek kialakulása és tartalma az Ószövetség idején* címmel. Ugyanezt a témát mutatta be előadásában dr. Adorjáni Zoltán, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet docense, dékán, immár az Újszövetségben.

Az előadásokat követően a meghívott vendégek köszöntötték a konferencia résztvevőit, elsőként dr. h.c. Szabó Dániel a MRE PSZ elnöke: „...adja az Úr, hogy mindazok az evangéliumi tanítások, amelyek ma itt elhangzottak megtalálják az utat gyökereihez, eljussanak szívünkbe, hogy jó munkásaivá válhassunk Isten országának” – mondta az elnök.

Dr. Szilágyi Sándor, a MRE PSZ főtítkára érkezésében arról szólt, hogy „...a presbitérium mint egyházkormányzati szerv segítse a lelkeseket, hogy levegyék a vállukra nehezedett terhek egy részét, de tusakodjunk imádkozva bizonyosságot téve, azoknak, akik körülvesznek bennünket...” – mondta a főtítkárr, amit dr. Tóth János, a Békési Egyházmegyei Területi Szervezet elnökének hozzászólása követett.

Dr. Kiss Jenő, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet adjunktusa részletezte a kétnapos konferencia munkamenetét: „...a most zajló konferencia egy munkamegbeszélés, mivel a témákat munkacsoportokban fogják megbeszélni, és tegyék hozzá azt, amit a gyakorlatban tapasztalnak, és így a kettő, az elméleti és a

gyakorlati részek úgy ötvöződnek, hogy azok minél hasznosabbak legyenek a gyülekezetekben!” – érkezett az adjunktus.

A jelenlévő presbiterek négy munkacsoportban folytatták megbeszélésüket az előadásokon elhangzott témakörökben, külön-külön kiértékeltek és megosztották a csoportokban elhangzottakat.

Egy különleges vendége is volt a konferenciának Martin de Graaf, a hollandiai Stichting Hulp Oost-Europa alapítvány romániai koordinátora személyében, aki a presbiterek és egyházközi tagok közti kapcsolatról beszélt, valamint figyelmeztetett mindnyájunkat, hogy minden esetben a Szentírásban leírtakra alappozzuk tisztségünket.

A konferencia második napjának munkálatai dr. Bibza Gábor esperes áhítatával kezdődtek, majd *A tisztség dogmatikai és etikai vetületei Kálvin Intitútiójában* címen dr. Visky Béla református teológiai tanár tartott előadást. Megtudtuk, hogy a presbiteri szolgálat tulajdonképpen egy őrző, védő, felügyelő szolgálat, amelynek belső valóságát az adja meg, hogy az, amit őrzünk, egy kincs, egy mennyi korona, és ez átforgálja számunkra önmagunk valóságát értékét.

Dr. Kiss Jenő adjunktus előadásában elsőként azt taglalta: *Ki vállaljon presbiterséget?* – amely szorosan kötődött az értekezés második részével: *A presbiteri tisztség személyi vonatkozásai.*

Az előadó érdekesítő magyarázata mindenben felkeltette a figyelmet, hiszen ha a hivatásról esik szó, akkor beszélünk kell az elhívásról is, amely lehet elsődleges elhívás és másodlagos elhívás, „... aki presbiteri tisztséget vállalt, az meg kellett hallja azt a hívást, isteni hívást, hogy erre megfelelő vagyok, ha nem így volt, akkor önjelölt vagyok... a dinamikus fejlődés miatt be kell azonosítani, hogy ma mi is a presbiter feladata, úgy gondolom, hogy elsősorban az emberek iránti törődés... bizalmat kell ébreszteni az emberekben, ennek feltétele, hogy kitétel nélkül bízunk kell a mennyi Atyában” – magyarázta az előadó.

A konferencia munkálatait ft. Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspökének áhítata zárta.

TÓTH ZSIGMOND,
a KREK PSZ ügyvezető elnöke, sajtóreferens

ÁLLÁSFOGLALÁS

A 2014. augusztus 29–30. között Kolozsváron rendezett presbiteri konferencia résztvevői: az Erdélyi és a Királyhágómelléki Egyházkerület presbiteri szövetségeinek tisztségviselői, valamint a Magyar Református Presbiteri Szövetség elnökségi tagjai, kifejeztük szándékunkat arra, hogy – összhangban hivatalos egyházi szervezeteink együttműködésével a Kárpát-medencei Magyar Református Egyház létrejöttében – a Kárpát-medencei református magyarság felé összehangolt szolgálatot végezzünk.

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy az összehangolt szolgálat érdekében, melynek központi céljai a presbiterek közötti misszió és továbbképzés, az elmúlt 6 év alatt már számos, szövetségek közötti egyezmény született, mint az Erdélyi és a Királyhágómelléki, az Erdélyi és a Kárpátaljai, a Királyhágómelléki és a Tiszántúli, a Királyhágómelléki és a Kárpátaljai Presbiteri Szövetség közötti megállapodások, valamint egyházmegyék határon átnyúló egyezményei. Mindezeket folytatni és tovább bővíteni kívánjuk.

Ezeket az egyezményeket szeretnénk még átfogóbbá tenni egy Kárpát-medencei sokoldalú együttműködési egyezmény megkötésével. Az eddigi jó tapasztalatok alapján feltételezzük, hogy ezt a kezdeményezést teljes szívvel támogatni fogja minden érintett egyházkerület, teológiai akadémia, a Károli Gáspár Református Egyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem, amelyek képviselői eddig is közreműködtek szolgálatunk végzésében.

Tekintettel arra, hogy ez a kezdeményezés szolgálja a Kárpát-medencei reformátusság összefogására irányuló közegyházi kezdeményezéseket, a konferencia résztvevőiként azzal a kéréssel fordulunk a Generális Konvent főtiszteletű Elnökségéhez, hogy annak ülésein a helyszínt adó ország vagy egyházkerület presbiteri szövetségének képviselője vehessen részt, akár a szövetség saját költségén.

Együttműködésünk tükrözni kívánja azt az Isten által nekünk ajándékozott református örökséget, amely megőrzött bennünket évszázadokon keresztül, és táplálni kívánja azt a reménységet, hogy a szekularizálódó, háborúkkal terhelt, csak önmaga jólétével törődő társadalomba Isten megengedi bevinni a megváltásunk feletti örömet, és az Ő minden értelem feletti békességét. Mindezeket Isten országának belátható és nem látható határain belül szeretnénk megvalósítani.

Kolozsvár, 2014. augusztus 30.

IN MEMORIAM SZÁLDOBÁGYI JÓZSEF

EGY ÉVE KÖLTÖZÖTT EL SZOLGATÁRSUNK

Isten akaratában megnyugodva emlékezünk édesapánkra, Szaldobágyi József református lelkipásztor, akit egy évvel ezelőtt szólított magához Teremtője. A Bihar

megyei Asszonyvásárán született 1934 decemberében. Ketten voltak testvérek. Édesapjuk, József korai halála miatt 1942-ben árván maradtak. Édesanyjuk, Margit özvegyen, nehéz körülmények között nevelte fel és tanította árván maradt gyermekeit. József tanulmányait Asszonyvásárán, Székelyhídon és Nagyváradon végezte.

A kolozsvári Protestáns Teológián végezte tanulmányait, ahol 1960-ban lelkészi diplomát kap. Isten akaratából lelkipásztori szolgálatát 3 megyében is végezte: Máramaros, Szatmár és Bihar megyékben.

1960 decemberétől a nagybányai egyházmegye felsőbányai gyülekezetében szolgált. 1962 júliusától a nagykarolyi egyházmegye érszakácsi gyülekezetébe kapott kinevezést, amelyhez leányegyház község, Szekeres is tartozott, ahova nagy szeretettel járt ki, nyáron kerékpárral, télen pedig kölcsönzött lovas szekérral.

1963-ban kötött házasságot Fülöp Erzsébettel. A házasságból két gyermek született: Zsolt és Emese-Réka.

1986-ban elvesztette feleségét, özvegyen maradt. 1990 áprilisától kinevezést kapott az Érmelléki Egyházmegye magyarkécsi gyülekezetébe, ahol öt éven át hirdette Isten Igéjét. 1995 májusától vonult nyugdíjba.

Életének hátralevő részét szülői-családi otthonába élte Asszonyvásárán. Kedvenc időtöltése a méhészkedés volt, amely családi hagyomány. Nyugdíjba vonulása nem jelentette lelkészi hivatása végét, szívesen besegített Székely István asszonyvásári lelkipásztornak, mikor ő más gyülekezetbe kellett szolgálnon.

2010-ben a kolozsvári Protestáns Teológia Aranydiplomával ismerte el lelkészi szolgálatát, mivel 50 éven át az Anyaszentegyház hűséges szolgája volt.

2013 nyarán, súlyos betegség végén, 79 évesen adta vissza lelkét Teremtőjének. Fájó szívvel emlékezik rá családja és rokonai. Emléke legyen örökké áldott, pihenése csendes!

SZÁLDOBÁGYI ZSOLT

IN MEMORIAM KÁDÁR MIKLÓS

FÉL ÉVE KÖLTÖZÖTT EL SZOLGATÁRSUNK

A máramaroszigeti gyülekezetből való elköltözésünket megelőző napon (február 26.) találkoztunk utoljára nt. Kádár Miklós lelkipásztor testvérünkkel. Kórházi ágyon feküdt, ő érezte, mi is láttuk, hogy szakadoznak azok a szálak, amelyek a földi élethez kötik. Ő mosolygott, mi könnyeinket visszafojtva ugyanezt tettük. A viszontlátás reményében búcsúztunk el egymástól.

Április elején beszélgettünk utoljára egymással – telefonon keresztül. Tárnyilagosan jelentette be: gyógyíthatatlan beteg vagyok, napjaim meg vannak számlálva. Szavai nyomán próbálgattunk az idő és tér korlátain kívül gondolkodni, mert tudtuk, a következő találkozásunkra már ott kerül sor, ahol az idő és tér rendszere megszűnik – az örökkévalóságban.

A legnagyobb vigasztalás számunkra annak a tudata, hogy nem magától indult el az örökkévalóság felé, hanem a reábizottakat elvégezve hazahívta házába életének Ura: Jézus Krisztus. Nem a halál esett meg hát rajta, hanem most úgy szólította meg őt Megváltónk, hogy az ő engedelmsége számunkra kibeszélhetetlen nagy fájdalmat okoz. Amint földi élete egész idején engedelmes volt, úgy most engedelmesen hallgatott élete Urának szavára, és engedte, hogy két karján át hazavigye őt az élet fejedelmé.

Kádár Miklós lelkipásztor testvérünkre gondolva, Jézus szavai közül ezek válnak most nagyon hangsúlyosakká: „Boldogok azok a szolgák, akiket az Úr, amikor hazamegy, vigyázva talál...”. Kádár Miklós Krisztus boldog szolgája volt, mert életét arra használta, amire kapta, és a hazahívó szó nem érte készületlenül. Órea gondolva hittel valljuk: boldog

szolga volt itt közöttünk, és boldog szolga most is odaát az örökkévalóságban.

Néhány mondatban próbálom összefoglalni Kádár Miklós lelkipásztor földi életpályáját.

1942. március 8-án született a Bihar megyei Apátkeresztúron. Lelkipásztori családban nevelkedett, édesapja apátkeresztúri református lelkipásztor volt. Tíz éves volt, amikor Mezőbajra költöztek.

Köröskisjenőn és Nagyszalontán végezte általános és középiskolai tanulmányait. Teológiai tanulmányait 1960-ban kezdte meg a kolozsvári Teológiai Intézetben. 1964-ben fejezte be teológiai tanulmányait, és Aradon kezdte meg segédlelkészként lelkipásztori szolgálatát néhai Molnár Károly nt. úr mellett. Segédlelkészi szolgálatát Nagybányán folytatja, majd Monóba nyer kinevezést kihelyezett lelkipásztorként.

1978-ban a Domokosi Református Egyházközség meghívja és megválasztja lelkipásztorának. Szeretettel és felelősséggel szolgálja Krisztus Anyaszentegyházát, vállalva a második mérföldet is.

1996-ban a Királyhágómelléki Református Egyházkerület személyzeti tanácsosi tisztségével is megbízzák.

1998 decemberében a Nagybánya Óvárosi Egyházközség választja meg lelkipásztorának, ahol 2008-ig, nyugdíjba vonulásáig szolgált.

Nyugalmazott lelkipásztorként költözik Máramaroszigetre, ahol feleségével együtt szívesen vállalják a helyettesítési szolgálatokat. Február 9-én hirdette utoljára templomunkban Isten Igéjét, amikor a felsővisói és borsabányai gyülekezetekben szolgáltunk.

Életének egyik vezéregye, amellyel lelkipásztori szolgálatára felszentelték Lukács evangéliuma 12-ik részének 48-ik verse: „És valakinek sokat adtak, sokat követelnek tőle, és akire sokat bíztak, többet kívánnak tőle.”

SIPOS ISTVÁN

„Az Én irgalmasságom
tőled el nem távozik.” (Ézs 54,10)

Szomorúan tudatjuk,
hogy a boggyoszlói születésű

BARTHA JULIANNA,
RUTH TESTVÉR
református diakonissza,

az 1949-ben államilag megszüntetett
Kolozsvári Református Diakonissza Intézet
diakonisszája, 90 éves korában, Nagyváradon
visszaadta lelkét teremtő Istenének.
A Református Kórházban, majd a kolozsvári
Rákkutató Intézet műtős asszisztensként
dolgozott. Utolsó útjára a Nagyvárad-
rogériuszi református gyülekezetből
kísértük, emlékét kegylettel megőrizzük.

„Ama nemes harcot megharcoltam,
futásomat elvégeztem, a hitet
megtartottam.” (2Tim 4,7)

LELKI GYÖKEREK NÉLKÜLI ÉLET

Több mint 10 ezer öngyilkosságot okozott a gazdasági válság Európában és Észak-Amerikában 2008 és 2011 között. A keresztyén gyökereit elutasító, gyorsan elvilágiasodó, az Egyháztól elforduló európai és amerikai társadalmak lelki támasz nélkül maradtak.

A most közzétett tanulmányban megállapították, hogy Európában az öngyilkosságok aránya 2007-ig csökkent, azonban 2009-ben 6,5 százalékkal emelkedett, és ez a szint fenn is maradt 2011-ig. Az öngyilkosok száma már emelkedőben volt az Egyesült Államokban, ezt a folyamatot gyorsította fel a válság: 4750-nel több eset történt.

A jelentés szerint a fő kockázati tényezők az állás és az otthon elvesztése, illetve az eladósodás. Néhány ország, így Svédország, Finnország és Ausztria azonban még a válság éveiben is elkerülte az öngyilkosságok számának növekedését. „A társadalompolitika és a pszichiátria nagy kérdése, hogy vajon megelőzhető-e az öngyilkosságok szaporodása. Egyes országoknak sikerült, ez pedig azt mutatja, a politika képes tenni ellene. Ebben a három országban sokat fektettek például abba, hogy visszasegítsék az embereket a munkába képzésekkel, tanácsadással, pénzbeli támogatással” – magyarázta az egyik kutató. A jelentés arra is rávilágít, amiről a keresztyén egyházak már évtizedek óta figyelmeztetnek: az Istentől elszakadó, az egyházi közösséget elhagyó ember

boldogtalan és kiszolgáltatott. Az egyre magasabb életszínvonal elérése érdekében egyre több munkát vállaló modern ember lelkileg teljesen kiég, magára marad, depresszióba süllyed, ami a szenvedélybetegségekhez és sok esetben az öngyilkossághoz vezet.

Isten nélkül lehet ugyan élni, de súlyos árat fizet érte az ember. A rendszeres kapcsolat Istennel nem csak biztonságérzetet ad a megpróbáltatásban, de meg is erősíti az embert a mindennapi feladataiban. Az egyre aggasztóbb méreteket öltő problémát különböző módon igyekeznek kezelni a kormányzatok. Van, ahol a pszichiátriai szakellátást próbálják megerősíteni, de ez egyelőre nem hozott javulást a társadalmi közérzetben.

Megvizsgálva azokat az országokat, ahol a válság ellenére sem nőtt az öngyilkosságok száma (mint a fentebb említett skandináv államok és Ausztria), meglepő tények kerültek napvilágra. Ezekben az országokban csökkentették a kötelező munkaórák számát, megnövelték a családoknak adott adókedvezményeket, és visszazsorították az üzletek vasárnap nyitva tartásának az idejét. Ilyen módon megnőtt a családban és a templomi gyülekezeti közösségekben eltöltött idő, ami megővta a társadalmat az öngyilkossági hullámtól.

Több beszámoló szerint nem istenhívó depressziós emberek is elkezdtek templomba járni, mert ott „békét, nyugalmat és befogadást árasztott a közösség”.

VIATOR

MEGÉPÜL AZ „EGY ISTEN HÁZA”

Berlin központjában mutatták be az „Egy Isten Házának” a modelljét, és ismertették azt a tervet, melynek célja: egy épületbe költöztenni össze a keresztyén templomot, a zsidó zsinagógát és az iszlám mecsetet.

A meghökkentő épület egy több mint 700 éve keresztyén istentiszteleti helyként szolgáló templom helyén épülne fel összesen 43,5 millió euró költséggel 2016 tavaszán. Gregor Hohberg evangélikus lelkész kihangsúlyozta, hogy minden vallásnak külön-külön kultuszi vagy szakrális tere lesz, ahol a három vallás külön tartja az istentiszteleteit és szertartásait. A saját kultuszi helyiségükön túl viszont lesz egy közös terem is, a Találkozás Csarnoka, ahol mindenki mindenkiel találkozhat, beszélgethet, előadásokat hallgathat, kölcsönösen ismerkedhet a másik vallásával.

Kadir Sancı imám véleménye az, hogy ezzel az épülettel tudatosan megvalósulhat a vallások és a kultúrák közötti erőszakmentes és nyílt párbeszéd. Tovia Ben-Chorin rabbi pedig arról beszélt a projektbemutatón, hogy remélhetőleg Berlin a sebek városából a csodák városává változik, ezért is épülhet meg itt ez a közös ház.

ALAPKÖLÉTTÉTEL. MENNYIT FOG ELBÍRNI?

A projektet az egyre inkább elharapódzó vallási türelmetlenséggel való szembeszállás helyének képzelik el. „Senki ne gondolja, hogy egy új, közös vallást szeretnének összetoldozni. Nem! Éppen ellenkezőleg, egymás közelében még erőteljesebben kívánják megélni sajátos, egyedi, csak őket jellemző vallási identitásukat” – érvel a muzulmán imám. „Olyan hely lesz ez, ahol nem egymás áttérítése a cél, hanem a tanulás egymástól és egymásról első kézből, s még a parázs teológiai viták sem zárhatók ki” – teszi hozzá a zsidó rabbi.

A meghökkentő terv ugyanakkor nem élvez osztatlan támogatást egyik vallásnál sem. Hitvalló protestánsok a New Age mozgalom előretörését látják benne.

BÉKEFY LAJOS nyomán

HETEDIK KÜRTSZÓ

HATÁRTALAN FÉLELEM

Európa retteg, újra retteg. A rendszer-váltás – vagy módszerváltás? – utáni csendes évtizedek véget értek Kelet-Európában. Nagyhatalmak játszmái folynak újra az önmagukat nem találó országok területén, a népek szívébe pedig észrevétlenül belopóztott a félelem. A határokat újrarajzolják, ami eddig biztosnak és kiszámíthatónak tűnt, az most, íme, pár nap leforgása alatt eltűnik a történelem színpadáról.

Nincs abban semmi meglepő, hogy a felemelkedő nagyhatalmak erőszakkal nyúlnak bele más népek és országok életébe, így volt ez, amióta először vett botot a kezébe az ember. A hatalom olyan, mint az éhes fenevad, azt táplálni kell, annak folyamatosan növekednie kell. A megerősödő országok uralmuk alá hajtják a gyengébbet, akinek több ágyúja van, annak van igaza is, a történelmet mindig a győztesek – tehát az erősebbek – írják. Aki ezen csodálkozik, az semmit nem ért ebből a világból.

Azon sincs min csodálkoznia, hogy az emberek csalódottak, félnek. Szerződésekből, szövetségekötésekből, rég megsárgult dokumentumokban bíznak, hisznek benne, hogy azok biztonságot adnak. Átkozott, aki emberben bíz, mondja az Írás, és bizony, aki szerződésekből és szövetségekből bíz, az csak az önmagát istennek képzelő marék por ígéreteiben bíz.

Egyedül Isten hitvalló népe nem csalódott és nem fél. Nem csalódik a történelem változásaiban, mert nem a történelemben, hanem a történelem Urában bíz. Tudja azt, hogy az Írás bizonyosságtétele igaz: az Úr a föld és annak teljessége. A zsolotáríró maga is sok országot térdre kényszerített, és sok népet adófizetőjévé tett, mégis tudja, hogy ez a világ Isten hatalma alá van vetve.

Természetesen, Istennek e világban vándorló népét is érintik a történelem változásai. Sokszor éppen a történelmi felfordulások hozzák el számára az üldözöttséget, a szenvedést és a mártíriumot. És mégis, Istennek népe úgy fogadja a történelem és a nagypolitika kiszámíthatatlanságát, mint ami Isten kezéből adatik – vagy engedtetik meg.

Kelet-Európa újra forrong, szövetségek szűnnek meg és szövetségek születnek, határokat rajzol át a nagyhatalmi akarat, de Isten népe tudja, hogy nincs új a nap alatt, mindez rég megíratott már: Összegyűlnek a föld királyai, a fejedelmek együtt tanácskoznak, de a mennyben lakozó kineveti, az Úr kigúnyolja őket! (Zsolt 2)

VISKY ISTVÁN

ÉVFORDULÓ

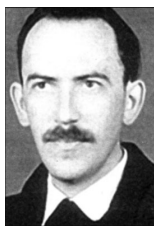
BEYTHE ANDRÁS (1564–1599)

450 éve, 1564. okt. 18-án született Beythe András ref. lelkész, herbalista, a Batthyány grófok nevelője és udvari papja Németújváron. Botanikai műve, a *Fives-könyv* (1595), Méliusz Juhász Péter *Herbáriumának* (1578) kiegészítéseként, valamint apja, Beythe István prot. püspöknek a németalföldi botanikussal, Carolus Clusiuszal írt *Stirpium nomenclator Pannonicus* (*Magyarországi növénynevek jegyzéke*, 1583) magyar neveinek felhasználásával készült, elsősorban orvosi használatra.

ÉLIÁS JÓZSEF (1914–1995)

100 éve, 1914. okt. 5-én született Éliás József ref. lelkész, a zsidó-keresztényeket gondozó *Jó Pásztor Bizottság* vezetője (1942–53). Szerepe volt az Auschwitz-jelentés (1944) lefordításában és egyházfökhöz való eljuttatásában. Az 1951-es kitelepítések elleni tiltakozása miatt szolgálatából visszahívják. Szigetszentmiklós (1955–), majd a debreceni egyetemi templom (1958–) lelkésze, állásából 1972-ben felfüggesztik, mivel tiltakozik a templom államnak való eladása miatt.

SULYOK ISTVÁN (1859–1944)

70 éve, 1944. okt. 20-án hunyt el Sulyok István ref. püspök. Szegedi segédlelkész (1886), Nagyvárad-újvárosi lelkész (1888), bihari főjegyző (1893), majd esperes (1903), a trianoni békeszerződés után megalakult Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspökének háromszor választották meg (1921, 1926, 1939), a román hatóságok csak 1940 májusában ismerék el tisztségében, amit a Tiszántúli Egyházkerülethez való visszatérés, valamint halála miatt már nem sokáig viselhetett.

A SKÓT EGYHÁZ A MEGBÉKÉLÉST ÉPÍTI

A függetlenségről döntő ország legnagyobb felekezete, a kálvinista Skót Egyház nem foglalt állást a kérdésben. Skócia lakosai végül úgy döntöttek, hogy nem szerveznek önálló államot, de a kérdések és a feszültség a skót társadalomban megmaradtak.

A Skót Egyház végig semleges maradt az elszakadás kérdésében. Semleges, de nem néma. A Skót Egyház zsinata 2012-ben elhatározta, hogy nem foglal állást a függetlenség kérdésében, és ehhez tartotta is magát egészen a referendumig. Azonban 2013-ban konzultációsorozatot indított és egy kiadványban – Elképzelni Skócia jövőjét – foglalta össze a konzultációk megállapításait.

Az egyház egésze, hivatalossága semleges maradt, de nem tett így minden lelkésze. Idén augusztusban harminc lelképásztor írta alá azt a nyilatkozatot, amelyben nyíltan kiálltak a függetlenség mellett.

A jelenlegi moderátor (ez az egyház legfőbb, inkább reprezentatív, mint döntéshozó tisztsége), John Calmers nem sokkal a szavazás előtt nem a kimenetel miatt aggódott, hanem amiatt, hogy a kampány szélsőségesen megosz-

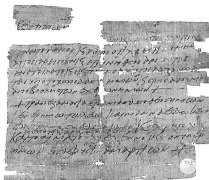

ELSZAKADÁSPÁRTIAK A SKÓT NEMZETI ZÁSZLÓVAL

totta a társadalmat. „Mindannyian, akik az igenre, és mindannyian, akik a nemre szavaztak, emlékezniük kell, hogy ugyanahhoz a Skóciához tartozunk. Annak ellenére, hogy a népszavazáson két, külön oldalon álltunk, összetartozunk. Nem hagyhatjuk, hogy az határozzon meg minket, hogy melyik párton álltunk ebben a kérdésben. Készen kell állnunk, hogy ugyanazon az oldalon dolgozzunk tovább, együtt Skócia jövőjén – együtt Angliával, Waleszel és Észak-Irországgal” – számol be a reformatus.hu.

AZ UTOLSÓ VACSORA EGYIK LEGKORÁBBI EMLÍTÉSE

Egy felettebb ritka, 1500 éves papiruszon olvasható az utolsó vacsorának a Szentírásról kívül eddig ismert egyik legkorábbi írásos említése.

Mivel az ókor végén csak nagyon kevesen tudtak olvasni, ezért sokan ilyen kis papiruszdarabokra írt szentírási idézeteket hordták maguknál, többnyire babonás szokásból.

Ezt a papiruszt eredetileg adóösszeírásra használták, ám a szöveg az idők során meg-

kopott – ahogy az adószedő kézjegye is. A másik oldalát ellenben „újrahasonították”, s számos bibliai idézet került rá, többek között a Zsoltárok könyve 148,5 („Dicsérik ők az Úrnak nevét, mert parancsolt és előállottak ők.”), illetve Máté evangéliumának 26. fejezete, benne az utolsó vacsorával (28-30).

Bárki is készítette az amulettet, az biztos, hogy írástudó volt, és a papsághoz tartozott – állítják a kutatók. Valószínű, hogy a szerző nem közvetlenül a Bibliából másolta át a szövegeket, hanem fejből írta le, néhány helyesírási hibát vétett, máshol pedig a szavakat cserélte fel – tájékoztat a mult-kor történelmi portál.

FRICSKA

Csata után a táborig lelkész két sírásával temeti a halottakat.

Az orvos előbb megvizsgálja őket, majd kiadja az utasítást: „Ez meg van halva, ez is, ez is. Ezeket el lehet temetni.”

Az ide-oda való cipelés okozta zötykölődéstől az egyik ájult katona magához tér, s

döbenten veszi észre, hogy mi történik körülötte. Aggodalmas hangon megszólal:

– Tiszteletes úr! Ne temessen el, hiszen én még élek!

Rákiált erre az egyik sírásó: – Hallgatsz el! A doktor úr meg a tiszteletes úr csak jobban tudják, mint te!

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület ügykezelési lapja
ISSN 1221-0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Szerkesztőbizottság: Ghittea-Szabó József-Levente, Kurta-Tótlós Beáta, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Tokár Sándor, Wagner Erik.
Felölős szerkesztő: Visky István. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárad, Moscovai (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszo.ujzag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenczi Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felölős vezető:** Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkészi hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.